

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΑΠΟ ΟΛΟΥΣ βέβαια ὅσοι δὲν γνώρισαν ἀπὸ κοντὰ ὅσους ἀπάρτισαν στὴν ἀρχὴ τὴν ΕΝΩΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ, κι ὅσους ἔπειτα ὑπῆρξαν οἱ πρῶτοι πυρήνες ποὺ συγκρότησαν τὴν «ΑΡΓΩ» ὅλους αὐτοὺς εἶναι πολὺ φυσικὸ νὰ παραξενεύει ἡ τωρινὴ στάσι της καὶ ἡ τωρινὴ κίνησή της.—Κι ὅμως αὐτὴ εἶναι μιὰ φαινομενικὴ ἀπάτη. —Γιατὶ μὲ χαρὰ καὶ δημόσια τὸ δηλώνουμε πὼς ἡ ΕΝΩΣΗ σύμφωνα μὲ τὸν ἰδεαλιστικὸ της σκοπὸ ἔφτασε σὲ πραγματικὴ ἐπιτυχία τὴν στιγμή ποὺ τώρα ὅλοι σχεδὸν ποὺ τὴν συνέστησαν στὴν ἀρχή, ἄλλοι στὴν Εὐρώπῃ κι ἄλλοι στὴν Ἑλλάδα συμπληρώνουν σπουδές.

ΕἶΝΑΙ ΑΝΑΜΦΙΣΒΗΤΗΤΟ πὼς χάρις στὴν «ΑΡΓΩ» πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς παρουσιάστηκαν, γνωρίστηκαν, διαβάστηκαν κι εἶναι γνωστοί.—Μιὰ τέτοια ἐπιτυχία ἀνάμεσα στὸ διανοητικὸ χάος ποὺ ζοῦμε κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ μὴ τὴν ἀναγνωρίσει.—Ἀναγκαστικὰ λοιπὸν τώρα γεννᾶται ζήτημα «καινούργιων ἐργατῶν τῆς Ἰδέας» νὰ ποῦμε, ποὺ θὰ συμπληρώσει τὰ κενὰ ποὺ λείπουν μὲ τὴν ἀποχώρησι ἀπὸ τὴν ἐνεργητικὴ δρᾶσι ἐκεῖνων ποὺ σπουδάζουν. Ἔτσι ἡ «ΑΡΓΩ» τώρα παύει τίς ἐργασίες της καὶ μιὰ προσεχῆς Γεν. Συνέλευσις τῶν Μελῶν τῆς ΕΝΩΣΕΩΣ θὰ ἀποφασίσει τὴν εἰς τὸ μέλλον ἐξακολούθησή της ἢ ὄχι.

Η ΔΙΜΕΛΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΛΑΒΑΜΕ ἀπὸ τὸν συνεργάτη μας ποιητὴ κ. Πέτρο Μάγνη τὴν ἀκόλουθι ἀπάντησι στὴν μελέτη τοῦ κ. Δ. Ε. Εὐαγγέλου ποὺ δημοσιέψαμε στὸ τελευταῖο μας τεύχος γιὰ τὸ ἔργο τοῦ πρώτου, καὶ τὴν ὁποία δημοσιεύουμε.

Στις σελίδες τοῦ τελευταίου τεύχους τῆς «ΑΡΓΟΥΣ» εἶδε τὸ φῶς κάποιο δημοσίευμα, ἐνάντια στὸ ἔργο καὶ τὸ ἄτομο τοῦ Πέτρου Μάγνη, ποὺ, ἂν ὄχι τίποτε ἄλλο, προδίδει κακὴ πρόθεσι κι ἐμπάθεια, σὲ σημεῖο ποὺ νὰ προκαλεῖ τὴν ἀγανάκτησι κάθε τιμίου κι ἀληθινὰ μορφωμένου ἀναγνώστη, ποὺ καὶ τὸ βιβλίον του «Τραγοῦδι τῆς Σέμης καὶ ἄλλα» διάβασε, καὶ τὸν ἴδιο ἀπὸ κοντὰ ὡς ἄνθρωπο γνώρισε.

Εἶνε λίαν ἀπογοητευτικὸ νὰ βλέπει κανεὶς νέους, πάνω στὴν πληθώρα τῶν χυμῶν καὶ τὴν ἀνθισι, ἀντὶς νὰ μᾶς δίνουν τὸ μέτρο τῆς δυναμικότητάς τους μὲ πρωτότυπη δημιουργία, ποὺ ν' ἀποπνέει τὸ ἄρωμα τῆς ψυχῆς τους, χωρὶς ἀκόμα τὴν πείρα τῆς ζωῆς

καὶ τὴν γνώση, μὲ μόνο ἐφόδιο τῇ σοφίᾳ πού τοὺς χαρίζουν οἱ κριτικὲς καὶ τὰ σημειώματα τῶν περιοδικῶν, νὰ δαπανοῦν τὸν καιρὸ τοὺς σὲ προσπάθειες νὰ γκρεμίσουν ἔργα, στημένα μὲ πολλὴν εἰλικρίνεια, κόπο καὶ αὐτοθυσίᾳ· καὶ σὰν ἄλλοι γέροι ἀποτυχημένοι καὶ στεῖροι, νὰ ξεχύνουν τὸ δηλητήριον τοῦ μίσους καὶ τοῦ φθόνου ἐνάντια σ' ἀναγνωρισμένες ἀξίες, θαρρεῖς καὶ τοὺς κλείνουν τὸ δρόμο, λὲς καὶ τοὺς ἐμποδίζουν στὸ πέταγμα τους.

.....
Καὶ πὼς πρόκειται γιὰ δημοσίευμα πού ἀδικεῖ τὸν ποιητὴν δὲν ἔχω παρὰ νὰ φέρω τὶς ἀκόλουθες ἀποδείξεις:

Α. ' Ὁ γράφων ὑβρίζει τὸ ἔθνος· καὶ γιὰ παράδειγμα παρουσιάζω μερικὲς του φράσεις:

« ἢ αὐτὸς ὁ ποιητὴς ζοῦσε σὲ μιὰ ἔρημο ἢ ἀπλῶς σκέφτηκε κάποτες πὼς ἡ ποίηση εἶναι *ἓνα μέσο ἐπίδειξης*, καλλίτερον ἀπὸ κάθε ἄλλο, καὶ κάποτες, κάποτες ἐσκάρωνε καὶ ἓνα ποίημα, νομίζοντας πὼς ἔτσι θὰ ξεγελοῦσε τὴ Δόξα. »

« *Θέλει νὰ μᾶς πείσει πὼς νοιώθει* τὶς ροπὲς καὶ τὶς ἀνάγκες τῆς σημερινῆς κοινωνίας, δείχνοντας ἐνδιαφέρο γιὰ τὴν πάλῃ τῶν τάξεων. »

« σὲ ὅλα δίνει τὸ *μέτρο τοῦ ἑαυτοῦ του*: ὁ νόμος τῆς σχετικότητος. »

« ἓνας ἄνθρωπος μὲ *δίχως δυνατὴ προσωπικότητα*, ἓνας λογοτέχνης μὲ *δίχως ἐσωτερικότητα*, τί μορφὴ μπορεῖ νὰ δώσει στίς ἐκδηλώσεις του; Ἀπλούστατα τὸ φιλολογικὸ του φανέρωμα θάνα *ἀντάξιο τῆς πηγῆς ἀπὸ ὅπου προέρχεται*. »

Β. ' Ψεύδεται ἐσκεμμένα.

Γράφει: « ἔπειτα ἀπὸ τριάντα σχεδὸν χρόνια ποιητικοῦ σταδίου ὁ Πέτρος Μάγνης παρουσιάζει σήμερον ἓνα τομίδιον κ.τ.λ. Καὶ νὰ σκεφτεῖ κανεὶς πὼς αὕτη εἶναι ἐργασία τόσου καιροῦ κ.τ.λ. »

Ἐνῷ ξαίρει πολλὴ καλὰ, πὼς ὁ Μάγνης δὲν ἔπαψε ποτὲ νὰ γράφει καὶ ἀκόμα τὼς δημοσιευμένη ἐργασία πού δὲ συμπεριελήφθηκε στὸ βιβλίον ἔχει ἀρκετὴ, καὶ ἀνέκδοτη ὄχι λίγη.

Γιατὶ εἶναι βέβαιο, πὼς ὁ Μάγνης δὲν ἔδωσε παρὰ δείγματα τῆς διάφορης ἐργασίας του, καὶ αὐτὰ μὲ δυσκολία ὁσάκις τοῦ ζητήθηκαν.

Κι αὐτὸ ἀκόμα τὸ βιβλίον « Τραγοῦδια τῆς Σέμης καὶ ἄλλα » δὲ θάβγαινε, ἂν δὲν ἐπέμενε, ὁ πραγματικὰ καλλιτεχνικὰ μορφωμένος καὶ ἐμπυχωτὴς κάθε ἀξίας, κ. Στέφανος Πάργας, ὁ ὁποῖος καὶ ἀνέλαβε τὰ ἔξοδα τῆς ἔκδοσις μέσον τοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου « Γράμματα ». Τιμὴ, πού λίγοι τὴν ἀξιώθηκαν ἀπὸ τοὺς Ἀλεξανδρινούς λογίους.

Γ' Συκοφαντεῖ.

Γράφει: «Εἶναι προδότης τῆς δημοτικῆς· εἶναι ἓνας ρήσασπις.» Μὰ σὲ ποιὺς ἐπὶ τέλους ἀπευθύνεται;

Εἶναι βέβαιο, καὶ τὸ ξαίρουν ὅλοι, πὼς ὁ Μάγνης ποτές δὲν παρυσίασε κάτῃ μὲ ἀξιώσεις φιλολογικῆς, πὺν νὰ μὴν εἶναι γραμμένο στὴ δημοτικῇ.

Ἄν γιὰ λόγους, πὺν δὲν ἐπιτρέπει ἐδῶ ὁ χῶρος ν' ἀναπτύξῃ ἀναγκάστηκε καὶ ἔγραψε κάποτες διαφορετικὰ— καὶ εὐτυχῶς σὲ ἀποκροστικῇ καθαρεύουσα— εἶναι προδότης καὶ ρήσασπις, ὁ Παλαμᾶς τί εἶναι τότες, πὺν συχνὰ μᾶς δίδει σοφὲς μελέτες του σὲ μιὰ *ξηλευτῇ* ὑπερκαθαρεύουσα;

Δ.' Παρ' ὅλο, πὺν ἀπασχολεῖ μὲ ἀοριστολογίης καὶ ἀφορισμοὺς ὁκτῶ ὀλόκληρες σελίδες γιὰ νὰ ἐκμηδενίσει ἓνα ἔργον, τὸ κυριώτερον σημεῖον αὐτοῦ τοῦ ἔργου τὰ «Τραγούδια τῆς Σέμης», πὺν ὅλοι ὅσοι τὰ διάβασαν γροίκησαν τὴν καλλιτεχνικὴ συγκίνησιν, καὶ χωρὶς διάκριση, φίλοι καὶ ἐχθροί, ὡμολόγησαν τὴν ἀριότητά τους, ὅχι μονάχα δὲν τὸ ἔθιξε, ἀλλ' ἀπὸ *σκοπιμότητα*, οὔτε καὶ τὸν τίτλον τους ἀνάφερε κἀν.

καὶ Ε.' Ἐνῶ καταπιάνεται νὰ *γχερίσει* ἓνα ἔργον—καὶ ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ τοῦ *γχερίξω* καὶ *λανσάρω*· στὴ δευτέρῃ περιπτώσει μπορεῖ νὰ λέγει κανεὶς ὅτι θέλει, στὴν πρώτη ὁμως καθόλου—ὅχι μονάχα προσποιεῖται ἄγνοια γιὰ τὰ ὅσα εὐνοϊκὰ γι' αὐτὸ γράφτηκαν, ἀλλ' οὔτε καὶ ἀποσπάσματα φέρνει νὰ ἐνισχύσει τοὺς ἰσχυρισμοὺς του, παρὰ ἓνα στίχον, καὶ ἐκέκινον ὅχι ἀπὸ τὸ βιβλίον.

Ἐν τούτοις, ἐπειδὴ γιὰ πολλοὺς τὸ ἐμπαθὲς αὐτὸ δημοσίευμα, ἴσως νᾶχει καὶ κάποια κριτικοφάνεια—ἀναγκάζομαι νὰ πῶ δυὸ λόγια.

Καὶ πρῶτα, ὅσον ἀφορᾷ τὶς αὐθαίρετες καὶ παράδοξες θεωρίαι τοῦ γράφοντος πάνω στὴν Τέχνη, ὅπως:

«Τὸ κυριώτερον γνῶρισμα ἑνὸς καλλιτέχνη εἶναι ἡ διαρκὴς ἐκδήλωσις. Ἡ ἀντίθετη κατάστασις σημαίνει ἀκίνησις, κοίμισμα: *διανοητικὸ θάνατον*»

Καὶ μένοι ποιηταί, Γρυπάρη, Πορφύρα, Μαλακάση, πὺν ἄλλοι πάψατε πρὸ καιροῦ, καὶ ἄλλοι μᾶς δίνετε ἅπὸ κανένα ποιηματάκι καμιά φορὰ τὸ χρόνον, αἰωνία σας ἡ μνήμη.

ἦ: «Ἐκφράζεται στατικά, μὲ δίχως καμιά *ἀοριστία*, πὺν νὰ μεταδίδει τὴν πλατωσιάν, τὴν ἀπεραντισμένην»!!! Ἐξοχον.

ἦ: «Ἡ δημιουργικὴ ἰδιοσυγκρασία εἶναι ἓνας ἀρχικὸς πυρῆνας πὺν διαρκῶς περιστρέφεται, πλουτίζεται, μεστώνεται καὶ πα-

ρουσιάζει με τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου τὶς τελειότερες παραλλαγές *μορφῶν*. »

Ἀπάνω κάτω, ὅπως γίνονται τὰ τσουκάλια· ἀφοῦ μάλιστα πρόκειται γιὰ τὴν *μορφή*, τὸ δημιουργημα στὴν οὐσία μπορεῖ νᾶναι καὶ κούφιο, ἂν κι ἐκεῖνα.

Γι' αὐτές του τὶς θεωρίες, ἐπαναλαμβάνω, καθὼς κι ἓνα σωρὸ ἄλλες ἀσυναρτησίες πού ἀφθονοῦν στὸ λίβελλό του, ἃς δόσουν τὴν ἀπάντησι, ἂν δὲν βαριένται, ἀληθινοὶ σοφοὶ καὶ τεχνοκρίτες.

Ὅσον ἀφορᾷ ὁμως τοὺς χωρὶς ἀποδείξεις ἰσχυρισμούς του, πὼς τὸ ἔργο τοῦ Μάγνη διακρίνεται γιὰ τὴν κοινοτυπία του, δὲν ἔχει τὴ σφραγίδα τοῦ δημιουργοῦ, μᾶς ἀφίνει ὁλότελ' ἀσυγκίνητους, δὲ στηρίζεται στὴ μεταφορὰ καὶ τὴν ἀλληγορία, λείπουν ἀπ' αὐτὸ οἱ εἰκόνες, τὰ σύμβολα, καὶ πὼς ὄχι μόνο ποιήματα ἀρτια μὲ τὴ σφραγίδα τῆς εἰμαρμένης δὲν συναντοῦμε, ἀλλ' οὔτε κἂν ἓνα στίχο πού νὰ μείνει στὴ μνήμη μας, δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ ὑπομνήσουμε πὼς ὁλωσδιόλου τ' ἀντίθετ' ἀκριβῶς ὑποστηρίζει μιὰ ἄλλη χορεία κριτικῶν, πού εἶχε τὴν καλὴ θέλησι καὶ τῆς ἐπέτρεπε κι ὁ «νόμος τῆς σχετικότητος» νὰ τὸ προσέξει, νὰ τὸ μελετήσῃ, νὰ τὸ ἐκτιμήσῃ καὶ νὰ διακηρύξῃ τὶς ἀρετές του δημοσὶα διὰ τοῦ τύπου κι ἐνυπόγραφα.

Πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς μάλιστα—ἐκεῖνο πού ἀκριβῶς ἐνισχύει τὴ γνώμη πὼς τὸ ἔργο του ἔχει ἀξία—τοῦ ἦσαν ἀγνωστοὶ προσωπικῶς, κι οὔτε σὲ ἀλληλογραφία εἶχε ῥθεῖ ποτὲ μαζύ τους· ὅπως παραδ. χάριν ὁ κ. Λιάτσης τοῦ «Ταχυδρόμου» πού γιὰ πρώτη φορὰ τὸν ἔβλεπε πέρυσι, τὴν ἡμέρα πού πῆγε νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ γιὰ τὰ ὅσα καλὰ ἔγραψε, ὁ κ. Α. Χριστοδούλου τῆς «Κλειυς», ἡ κα Μύρα Λυβία, ὁ κ. Σταυρινὸς τῆς «La Semaine» τοῦ Καίρου, ὁ κ. Μ. Ἀναστασίου τῶν «Νεοελληνικῶν Γραμμάτων» τοῦ Ἑρακλείου τῆς Κρήτης, ὁ κ. Α. Βεκιαρέλης τοῦ «Φιλοτέχνου» τοῦ Βόλου, τὸν καιρὸ πού ἀποκαλοῦσε τὶς «Κολχίδες» τοῦ ἀριστοῦργημα, ὁ κ. Ν. Γριμάλδης, ὁ κ. Roussel τοῦ «Libre», ὁ κ. Λάξρος Βελέλης τῆς «Ἑσπερίας» τοῦ Λονδίνου, πού ἐσχολίασε κάποτες εὐνοϊκὰ τὰ «Τοῦ Πολέμου», ἀναδημοσίεψε μάλιστα καὶ κάποιον ἀπὸ αὐτά, ὁ μακαρίτης Pio Ciuti τῆς «Nuova Rassegna» τῆς Φλωρεντίας, πού μετέφρασε, πρὶν χρόνια πολλά, στὸ Ἰταλικὸ καὶ τὰ «Φθινοπωριάσματα», κι ἄλλοι πολλοί, χώρια ὅσοι τὸν συνεχάρηκαν μ' ἐπιστολές, ἐπίσης ἀγνωστοὶ σ' αὐτὸν προσωπικῶς, δικοὶ μας καὶ ξένοι λόγιοι.

Καὶ πρὸς διάψευσι τοῦ ἰσχυρισμοῦ πὼς στὸ ἔργο τοῦ Μάγνη δὲ

βρίσκει κανείς «ούτε ένα στίχο που νά μείνει στη μνήμη μας» ἀναφέρονμε τὸ ἐξῆς, πού ἔχει πολὺ μεγαλήτερη σπουδαιότητα κι ἀξία, κι ἀπὸ τὴν πλέον ἐνθουσιώδεια κριτικὴ πού μπορεῖ νὰ τοῦ γίνηι :

Σὲ πρόγευμα, πού δόθηκε στὸ Λονδίνο ἀπὸ τὴν ἐκεῖ Ἑλληνικὴ Κοινότητα, κατὰ τὸ 1918, πρὸς τιμὴ τοῦ τότε ἀπεσταλμένου τοῦ κ. Βενιζέλου καὶ τώρα Ὑπουργοῦ τῶν Ἑξωτερικῶν, τῆς Α.Ε. τοῦ κ. Κ. Μιχαλακοπούλου, (μὲ τὸν ὁποῖον φυσικὰ ὁ Μάγνης καμιά γνωριμιὰ δὲν εἶχε, οὔτε καὶ σὲ ἀλληλογραφία ἦλθε ποτὲ μαζύ του) ὁ κ. Μιχαλακόπουλος ἀπαντῶντας στὴν πρόποση τοῦ Προέδρου κ. Γ. Μαρκέτη, κοντὰ σὲ ἄλλα εἶπε καὶ τὰ ἐξῆς: «Καὶ ἀναμιμνήσκειται τις ἐπικαίρως νομίζω, τοὺς στίχους μεταγενεστέρου μας ποιητοῦ,

Τοῦ κάκου κι ἂν στὰ κορφοβούνια
καὶ πιὸ ψηλά, κι ἀκόμα ἐπάνω,
μᾶς φέρνει ὁ πόθος ν' ἀνεβοῦμε
γιά τὸ χρυσόνειρο τὸ πλάνο.

Μᾶς ἔχουν τὰ φτερὰ κομμένα
κακοαδερφάδες Ἑριννύες,
πού μᾶς κυκλοῦν καὶ μᾶς φοβίζουν
— προγονικὲς κληρονομίες!..

(Τραγούδια τῆς Σέμης)

εἰκονίζοντος πὼς εἰς κάθε μυστικὸν πόθον τοῦ νὰ φθάσωμεν τὸ προαιώνιον πατριωτικὸν μας ὄνειρον, μᾶς σφίγγουν ὁ φθόνος καὶ τὸ φίλαρχον ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῶν προγόνων μας ἀκόμη».

Κι ἔργο, πού ἐξετιμήθηκε ἀπὸ μιὰ τόσο φωτισμένη διάνοια, καὶ συνεκίνησε μιὰ μουσοτραφῆ ψυχὴ, σὰν καὶ τοῦ κ. Μιχαλακοπούλου. σὲ σημεῖο μάλιστα πού κι ἓνα μέρος ἀπ' αὐτὸ ν' ἀποτυπωθεῖ στὴ μνήμη του, δὲ μπορεῖ παρὰ νᾶχει ἀναμφισβήτητὴ ἀξία· καὶ σὰν τέτοιο, πρέπει νὰ μᾶς ἐμβάλλει σὲ σκέψεις, τόσο γιὰ τὴν ψυχροσύνηση, ὅσο καὶ τὴν διανοητικότητα ἐκείνων, πού ἔτυχε νὰ τὸ διαβάσουν κι' ὅμως δὲν διέκριναν τὶς ἀρετὲς του, οὔτε καὶ γροίκησαν τὴν καλλιτεχνικὴ συγκίνηση πού δίνουν τὰ ἄρτια ἔργα.

Καὶ γιὰ νὰ ἐκφράσουμε κι' ἐμεῖς τὴ γνώμη μας, ἡ ποίηση τοῦ Μάγνη εἶναι ἰδιότυπος· διακρίνεται γιὰ τὴ φιλοσοφικὴ σκέψη πού ἐγκλείει, τὴ ζηλευτὴ της συνεκτικότητα καὶ συντομία, καθὼς καὶ τὴ διαύγειά της κι' ἁρμονία. Κανένας πλατειασμός, καμιά περιττολογία. Εἶναι μποροῦμε νὰ ποῦμε συγχρονισμένη.

Ἕνας χρηματιστής, ἓνας βιομήχανος, ἓνας ἐπιστήμων, ἓνα

κουρασμένο από τη βιοπάλη μυαλό—ἄς μὴν ξεχνοῦμε πῶς ζοῦμε σ' αἰῶνα σπουδῆς κι' ἐγκεφαλικῆς υπερέντασης—δὲν ἔχει καιρὸ γιὰ παραμύθια, οὔτε καὶ γιὰ ξεδιάλυμα ἀοριστιῶν ἢ καὶ σκοτεινῶν ὀνειρῶν· αὐτὰ ταίριαζαν στὴ δίχως ἔγνοιες ἐποχὴ τῶν Ποιμένων καὶ Πατριαρχῶν.

Ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος θέλει κάτι τὸ σύντομο, τὸ φωτεινό, πού κοντὰ στὴν καλλιτεχνικὴ συγκίνηση πού θὰ τοῦ χαρίσει μὲ τὴν ἐντεχτὴ ἀπόδοση κάποιου συναισθήματος, (πού δοκίμασε κάποτες κι αὐτὸς στὴ ζωὴ του, μὰ δὲ μπόρεσε νὰ τὸ διατυπώσει,) νὰ τοῦ ὑποβάλει μιὰ ἰδέα, νὰ τὸν ἀνακουφίσει μὲ τὴ φιλοσοφία του, νὰ τοῦ φωτίσει τὸ δρόμο του στὴ ζωή.

Ἐπίσης ἐκεῖνο πού χαρακτηρίζει τὴν ποίηση τοῦ Μάγνη, εἶναι μιὰ λεπτὴ σάτυρα, καὶ μιὰ ἐλαφροῦ εἰρωνεία, στοιχεῖα πού ἀπαντοῦμεν ἰδίως στὰ τραγούδια τοῦ «Πολέμου».

Ὁ Μάγνης δὲν εἶναι ἀγγελιοπλάστης, δὲ φιλοδοξεῖ νὰ παρουσιάσει καινοφανεῖς φόρμες· εἶναι ἀρκετές αὐτὲς πού ὑπάρχουν. Ἐκεῖνο πού φροντίζει εἶναι νὰ δώσει στὴν οὐσία—ἰδέα, τὴν κατάλληλη μορφή· καὶ τὸ ἐπιτυγχάνει.

Εἶναι ὁμῶς φυσικό, ἡ νεότης νὰ διακρίνεται γιὰ τὸν ἐγωϊσμό καὶ τὴν ἐπαναστατικότητά της· γι' αὐτὸ κι ἀρνεῖται πεισματικά, κάθε τι, πού νομίζει, πῶς ζητοῦν νὰ τῆς ἐπιβάλλουν.

.....

Ὁ Μάγνης, γνωρίζει αὐτὴ τὴν ἀδυναμία τῶν νέων, γι' αὐτὸ καὶ δὲν τοῦ κακοφαίνεται· ἀπ' ἐναντίας, σὰν βλέπει νὰ τοῦ συντρίβουν ἀπὸ ἐγωϊσμό, πᾶν ὅτι αὐτὸς ἔπλασσε

« γιὰ μὲ τὴ δύναμη τοῦ νοῦ,
γιὰ τῆς καρδιάς τὴ φλόγα,
γιὰ μὲ τ' ἀτσάλι τοῦ χέριού, »

βέβαιος, πῶς μὲ τίς ψυχὲς τῶν θλιβερῶν αὐτῶν συντριμμῶν, πιάνεται ἓνας καινούργιος κόσμος, αἰσθάνεται ἀρκετὴ ἱκανοποίηση, καὶ μὲ τὴν εἰρωνεία, πού πηγάζει ἀπὸ τὴ σκέψη, πῶς κι αὐτοὺς μὲ τὸν καιρὸ, σὰν παληῶσουν, ἢ ἴδια μοῖρα τοὺς περιμένει,

χαμογελᾷ στῆς νεότητος τὴν ἀνατολή,
πού μὲ σπουδὴ πολλή
στ' ἀχνάρια του θαρθεῖ νὰ κτίσει
(Αἰωνία ἐπάνοδος)

Καὶ τώρα, πού πρόκειται νὰ βάλω τὴν ὑπογραφή, θὰ γελᾷ-

σουν πολλοί—σά δοὺν πὼς ὁ Μάγνης, μιλά γιὰ τὸ Μάγνη—κι ὅμως τίποτες τὸ ἀπλούστερο. Γιὰ μιὰ στιγμή μὲ λίγη καλὴ θέληση, ὁ Μάγνης κριτὴς κύτταξε μ' ἀντικειμενικὸ φакὸ τὸ Μάγνη δημιουργό.

ABOUTIG 17. 7. 1927

ΠΕΤΡΟΣ ΜΑΓΝΗΣ

ΓΥΡΩ ΑΠΟ τὸ σημεῖωμα τοῦ κ. Εὐαγγέλου ποὺ δημοσιέψαμε τελευταῖα γιὰ τὸ βιβλίον τοῦ Φράγκου γεννήθηκε σωστὸ φιλολογικὸ Ραβὰτσι μὲ ἀποτέλεσμα νὰ γεμιστοῦν κάμποσες σελίδες ἀκόμα σχετικὰ μὲ τὸ Καβαφικὸ ζήτημα. Ποιὰ εἶναι ἡ τέχνη τοῦ Καβάφη; Ποιὸς εἶναι ἀνώτερος ὁ Παλαμᾶς γιὰ ὁ Καβάφης; "Ἄν ἐπηρεάστηκεν ὁ Καβάφης ἀπ' τοὺς Ἀγγλους ἢ ἂν οἱ Ἀγγλοι(!) ἀπὸ τὸν Καβάφη. Παραβάλλεται ἄξαφνα ὁ ἓνας μὲ τὸν Σεῖριο (Καβάφης) κι ὁ ἄλλος μὲ τὸν Ἥλιο (Παλαμᾶς). Κι ἔτσι σὲ δεδομένη περίστασις ποὺ ὁ Σεῖριος θάρχότουν στὴν ἀπόστασις τοῦ Ἥλιου ἢ γῆ ἢ καὶ μὲν θὰ καίονταν σὲ ὀλιγόλεπτο πυροτέχνημα κι ὁ Ἥλιος (Παλαμᾶς) θάσκαζε σὰν σαπουνόφουσκα. Ὡστε τὸ συμπέρασμα: =Μὴ πλησιάζετε τὸν Σεῖριο.=

ΑΠΟ ΤΗΝ ἈΛΛΗ μεριά πάλι ἐπειδὴ εἶχαμε ἀφαιρέσει ἀπὸ τὸ σημεῖωμα γιὰ τὸν Φράγκο πολὺ μικρὰ μέρη γιὰ τεχνικὴ οἰκονομία, δημοσιεύτηκε ξανὰ ὁλόκληρο σένα ἑβδομαδιαῖο φύλλο pour la bonne regle, κι ἔτσι ἔμαθαν ὅλοι ἀλεξανδρινοὶ καὶ ξένοι πὼς ὁ Καβάφης πάει σέ... μπάλλους, σὲ γάμους... καὶ πὼς μπορεῖτε κάτω ἀπ' τὶς πολτρόνες του νὰ βρεῖτε ἡλεκτρικὰ κουμπιά

ΩΣΤΟΣΟ τὸ θαλάσσιωμα αὐτὸ κι ὁ βαβηλισμὸς συμβαίνει γιὰτὶ ἀπ' τὴν μιὰ μεριά ὅλοι μας ἔχουμε τὸ κέφι νὰ ἀκοῦμε, κι ἀπ' τὴν ἄλλη ὁ πρωτόβγαλτος διανοούμενος, ποὺ γιὰ ~~φ~~ωτικὲς ἀνάγκες τρώγει ὅλο του τὸν καιρὸ σὲ ὁποιαδήποτε ἐπιτόλαια ἐργασία ἐπειδὴ διάβασε ἑκατὸ ἔστω τόμους, κι ἐνδιαφέρθηκε γιὰ τὴν λογοτεχνία, αὐτός, ἔχει τὴν ἀπαίτησι νὰ ἀκοῦμε τίς κουταμάρες του γιὰ τὴν μιὰ ἢ τὴν ἄλλη ἀξία ποὺ θυσίασε ὁλόκληρη ζωὴ τίς περισσότερες φορὲς γιὰ τὴν Τέχνη.

ΕΠΕΙΤΑ ἀπὸ μιὰ πρότασι τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Ἀμερικῆς στὴν Ἑλλάδα, ἀπεφασίσθη νὰ σταλοῦν Ἑλληνες καθηγηταὶ στὰ

Ἀμερικανικά Πανεπιστήμια πού θά διδάσκουνε ἱστορία, ἀρχαιολογία, νεοελληνική λογοτεχνία κ.λ.π. Ἐπίσης ἀμερικανοὶ καθηγητὲς θά φτάσουν προσεχῶς στὴν Ἑλλάδα καὶ θά διδάσκουν οἰκονομολογία, πολιτικὲς ἐπιστῆμες, γεωργικὴ καὶ βιομηχανικὴ.

ΥΠΟΥΡΓΟΣ τῆς Παιδείας στὴν Ἑλλάδα ὁ κ. Νικολοῦδης. Εἶναι περίεργο πῶς ὑπουργοὶ τῆς παιδείας μπαίνουν ἄνθρωποι πού ἢ δὲν ἔχουν ἰδέα τοῦ τί τοὺς γίνεται (χειροῦργοι κατὰ προτίμησιν) ἢ πού κι ἂν ἔχουν θᾶναι γατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον σιτραβοὶ κι ἔτσι πάλι τὰ κάνουν θάλασσα. Πόσα περιμέναμε ἀπὸ τὸν κ. Νικολοῦδη· κι ὅμως ἡ σπουδὴ του καὶ ἡ προθυμία του, ὅσο κι ἂν εἶναι ζηλευτὴ, νὰν τὰνακατέψει ὅλα καὶ νὰ δώσει τὸ δικό του λοῦστρο—φιλοδοξία κάθε νέου ὑπουργοῦ.— Δὲν ξέχουμε πού θὰ μᾶς φέρει πάλι. Ὁ κος Νικολοῦδης καὶ νέος εἶναι καὶ ἡ ὀπισθοδρομικότητά του λείπει. Γιατὶ δὲν μπορεῖ νὰ δεῖ πῶς δὲν χειρίζεται τὸ ὑπουργεῖο ὅσο τ' ἀξίζει;

ΟΙ ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ ἐφέτος συνάθροισαν ἓνα τέτοιον ἀριθμὸ καλῶν καλλιτεχνῶν πού εἶναι ζήτημα ἂν κατορθῶναι ἔστω καὶ τὸ πλουσιώτερο βαλάντιο νὰ ἀντεπεξέρχεται.

ΤΟ ΚΟΥΑΡΤΕΤΟ Sevcik-Lhotsky ἔδωσε μιὰ σειρὰ κονσέρτων κι ἐπαίχτηκαν δυσκολώτατα κουαρτέτα. Ξεχωρίζουμε τὰ κουαρτέτα: Bethoven fa majeur op 59 N° 1, Mozart si bemol majeur, Debussy sol mineur, Schubert ré mineur, Dvorak sol majeur κ.λ.π.

ΑΝΑΓΓΕΛΝΟΥΝΤΑΙ κι ἐξακολουθοῦν κονσέρτα καλῶν καλλιτεχνῶν ὅπως τοῦ Attal, τῆς Gray, τοῦ Rubinstein, τοῦ Hubermann, τοῦ Cortot.

ΞΕΧΩΡΙΖΟΥΜΕ τῆς Mlle Ἀνδρεάδη στὸ Claridge's. Ὅπως πάντα μένα καλὸ ρεπερτόριο συγκίνησε τοὺς Ἀλεξανδρινοὺς πού δὲν παύουν νὰν τὴν τιμοῦν καὶ νὰ τὴν θαυμάζουν.

Ο Κος ΕΠ. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ άνοιξε στο σαλόνι τῶν ΓΡΑΜΜΑΤῶΝ τελευταία μίαν έκθεσι ζωγραφικῆς με 60 πίνακές του έμπνευσμένους από τήν έλληνική φύση και τήν έλληνική ζωή. Δέν θά μιλήσουμε στο μικρό αυτό σημείωμα για τήν τεχνοτροπία τοῦ Κου Θωμόπουλου, ὡς ζωγράφου οὔτε αν ακολουθήσε ἡ μιμήθηκε τήν τάδε ἢ τάδε σχολή ἢ αν εἶναι ὁ πρωτότυπος για ὁ «έξάρχων» ὥρισμένων ρευμάτων στήν τέχνη του. Ἀφίνουμε τήν τέτοια ανάλυση στους ειδικούς.— Ἐμεῖς θά μιλήσουμε για τήν αισθητική συγκίνηση πού αποκομίσαμε από τους πίνακες αυτούς αντιπροσωπευτικούς τῆς τέχνης τοῦ ἔθνους μας.— Θά προσπαθήσουμε νά μοῦμε στήν έννοια αὐτή, και πρὸ παντός στὰ αἶτια πού προκάλεσαν τήν συγκίνηση μας αὐτήν.

"Ολοι μίλησαν για τὰ κυπαρίσσια για τήν θάλασσα για τὸ κύμα. Μά ἄραγε ἕνας πίνακας ἑνὸς καλλιτέχνη ζωγράφου ἀρκεῖ νά ξαναφέρει τήν θύμηση μιᾶς θέας πού ξέραμε ἢ πού εἶδαμε, τὸν οὐρανὸ πού χρωματίστηκε πρὸς τὸ σούρουπο, για τήν γυρμένη μαούνα στήν ἄμμουδιά ; Ἀρκεῖ δηλαδή ὁ καλλιτέχνης νά κολλήσει στο πανί τὰ χρώματά του και νά προσπαθήσει νά ἀποδόσει ὅσο τὸ δυνατό πιότερο τους συνδυασμούς πού θάχουν στο τοπίο πού ζωγραφίζει ;

"Οχι ! "Ὅπως ὁ καλλιτέχνης προσωπογράφος δέν εἶναι φωτογράφος, μά προσπαθεῖ νά δώσει τήν έκφρασι στο μοντέλο του πού αισθάνεται αὐτὸς και νά μᾶς τήν μεταδώσει, ἔτσι και ὁ paysagiste δέν φτάνει νά πλησιάσει ὅσο τὸ δυνατό μιὰ φωτογραφία autochrome τοῦ τοπίου του.

Και ἐδῶ εἶναι ἡ ἔξαιρετική δεξιότηχία τοῦ Κου Θωμόπουλου.— Μόλις μπῆτε στήν έκθεσί του μιὰ ματιά σὲ ὅλα αὐτὰ τὰ πανιά, ἕνα γενικὸ βλέμμα, ἀμέσως σᾶς παρέχει τήν ψυχρὸσύνθεση τοῦ καλλιτέχνη.

Κάμποσα κυπαρίσσια σένα δρομᾶκο, ψηλὰ-ψηλὰ ὡς τὸν οὐρανὸ, Βουνά ! βουνὰ χιονισμένα, βουνὰ καφεδιὰ σκοῦρα, θάλασσες γαλῆνες με χρωματισμούς σούρουπου, δύσης, χιόνια, χιόνια... "Ενα ξαπόσταμα. Και προχωροῦμε. Βάρκες, μαούνες, τραηγμένες ἀπ' τὸ ἔργο τους, πιθωμένες στήν ἄμμο, ἕνας βοσκὸς σέρνει κάμποσα ἀρνιά πρὸς τὸ χωριὸ και πέφτει χιόνι. Χιόνια, χιόνια....

"Ο Θωμόπουλος πρὸ παντός αισθάνεται τὸ σφίξιμο τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὸ μεγάλο πόνο πού μᾶς ζώνει. Μᾶς μεταδίνει με τὸ τοπίο του τὸν πόνο πού αισθάνεται και μᾶς συνεπέρνει.

Μιὰ παραλία, λίγη ἄμμουδιά και μιὰ θάλασσα γαλήνη,

Κάθετα μόνος ζωγραφίζει μιὰ φύση κατάμονη.— Καμιά ἔν-

δειξη κίνησης. Δὲς κι ὅλα σταμάτησαν μιὰ στιγμή γιὰ νὰν τοῦ ποῦν τὴν μοναξιά τοῦ μυαλοῦ μέσα στὸ ἄπειρο. — Οὔτε βάρκα οὔτε ψαρεῖς. — Καὶ τὸ νερὸ ἔχει σταματήσει. — Ἕνα κομμάτι θάλασσα καὶ τίποτ' ἄλλο. Κάποια, ἰδέα σύννεφο μὰ πολὺ ἀνέμερο, λίγο κατοπτρισμένο, λίγο πρὶν τὸ σούρουπο. — Τελευταῖα χρώματα τοῦ ἡλιοῦ ποὺ φεύγετε! — Μιὰ στιγμή σταθεῖτε! — Αἰώνια ὁμορφιά στάσου μιὰ στιγμή ἀκόμη. Μὴ μοῦ πάρεις φεύγοντας τὴν ψυχὴ.

Χιόνι πού πέφτει! Ἄπ' τὸ δωμάτιό μου πέταξε κάθε χαρά. — Πέρα, ὁ δρόμος τοῦ χωριοῦ. — Τὰ σπίτια χιονοδέρνουνται. Κλαίει ὁ οὐρανός. Ἕνας βοσκὸς ἀποσταμένος γυρνᾷ μὲ κάμποσα πρόβατα. — Εἶναι τόσο σκυφτός! Κάπου ἀνοιξε μιὰ βεράντα καὶ βγήκε κάποιος. — Ἄπ' τὰ δέντρα ἔπεσε κάθε ἐλπίδα. — Ξερά, κλωνιά, βαρὺ ἀπὸ χιόνια.

Ψηλὲς βουνοκορφὲς σὰν τὶς ἰδέες μας ὑψώνεστε νὰ φτάσετε τὰ σύννεφα. — Μὰ κεῖ παγώνετε, γίνεστε κατάσπρες καὶ κρῦες. — Κάποια βαρὺ σύννεφα ἀπὸ πάνω.

Ξαπόσταμα. Κάτω ἀπὸ ἓνα δέντρο. — Μετὰ τὴν κούραση λίγη ἀνακούφιση. Γαλήνη. Σιωπή.

Ὁ Κοσ Θωμόπουλος δὲν εἶναι ὁ σκληρὸς paysagiste ποὺ ἀντιγράφει. — Μεταχειρίζεται τὸ ἀντίγραφο γιὰ νὰ ἐκφράσει. Καὶ γι αὐτὸ εἶναι ὁ πραγματικὸς καλλιτέχνης.

Μέσα ἀπ' τὴν ψυχὴ μας δὲν βγαίνει παρὰ ὁ θαυμασμὸς κι ἄς εἶναι γι αὐτὸν ἡ πραγματικὴ ἀνακούφιση.

Τ. Θ.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

ΠΟΛΥ Μ. ΔΙΝΟΥ «*Ρυθμικὲς Ζωές.*» (Ἔκδοση «Γραμμάτων».)

Ἕνα πολυτελέστατο βιβλίον ποὺ περιέχει ἀρκετὰ καλογραμμένα πεζοτράγουδα.

Στὴν ἀρχὴ προτάσσει ἕναν πρόλογο, ποὺ μέσα σὲ πολλὰ ἄλλα λέγει: «ὁ πόθος γιὰ μιὰ καλλίτερη κοινωνία, ἡ ἐκτίμηση γιὰ τὸ πνεῦμα, ἡ χαρὰ ποὺ σκορπᾷ ἡ φύση, ἡ εὐδαιμονία ποὺ φέρνει ἡ τιμιότης, ἡ εὐγένεια τῆς τέχνης ἡ ἡδονὴ τῆς ἀγάπης ποὺ ἀγκαλιάζει τὸ κάθε τί—ὅλα αὐτὰ τὰ συναισθήματα, ἂν καὶ ὑπάρχουν μέσα μου καθαρὰ καὶ ἀπλά, ἡ ἐκφρασὴ τους ὁμως ἀργεῖ» ὥστόσο

—άν και ἡ ἔκφρασή τους ἀργεῖ κατώρθωσε νά μᾶς τὰ δώσει ἔστω καί σέ πολύ μικρό κύκλο.

Τὸ βιβλίο μπορεῖ νά μὴν ἔχει πολλά ἀξιοπρόσεχτα ποιητικά χαρίσματα ὅμως μᾶς δίνει μερικές εἰκόνες, πού θά τίς ζήλευαν πολλοί... καί πού μᾶς ἀνοίγουν κάποιους δρόμους γιά ἓνα ἀκαθόριστο ὄραμα καί μᾶς προξενοῦν μιάν ἀπέραντη καλλιτεχνική συγκίνηση :

«Μακριά, μέσα στήν νύχτα, σά λησμονημένη, σά πεθαμένη ἡ κουρασμένη πολιτεία ἡσυχάζει...»

Τίποτε δὲν προδίδει τόσες ψυχές πού ζοῦν καί χαίρουνται καί πού πονοῦν... Τίποτε...

Μόνο κοντά στή θάλασσα τὴν ἀκούραστη, ἓνας φάρος ἀδιάκοπα καλεῖ τοὺς ταξιδιωτὲς ναρθοῦν κι αὐτοὶ στήν κουρασμένη πολιτεία πού τὴν νύχτα ἡσυχάζει σά λησμονημένη, σά πεθαμένη.»

Ὁ Κ. Μοδινὸς — ὅπως κάθε νέος πού προσπαθεῖ, πού πολεμᾷ νά ξανοίξει τὸν μοιρόγραφο του δρόμο—εἶνε ἐπηρεασμένος, φοιχτὰ ἐπηρεασμένος, δίχως αὐτὸ βέβαια, γιὰ τοὺς παραπάνω λόγους νά τοῦ καταλογίζεται.

Ἡ φράση του, πού ρυθμικά εἶναι ἀρκετὰ ἰσορροπημένη, τῆς λείπει ἡ μουσικότητα. Κάπου διακρίνεται μιὰ προσπάθεια νά τὴν μουσικοποιήσῃ—χωρὶς νά τὸ φτάνει—σὲ τρόπο ὥστε νά χτυπᾷ πιότερο τὸν ἀναγνώστη, νά σκορπᾷ πιότερη συγκίνηση, ὅπως :

«Καμιά γιὰ μένα μάταιη θεϊκὴ προσταγὴ κι ὅμως ἀπλὴ καί καθαρή, τῆς ἀγάπης ἡ φωνή, ζωντανὴ μέσα μου ἦχει.»

Τέλος τὸ βιβλίο αὐτὸ μᾶς ἔρχεται σὰν μιὰ ὑπόσχεση, μᾶς ὑπόσχεται πολλὰ γιὰ τὸ αὐριο, ὅμως δὲν μποροῦμε νά προφητέψουμε ἅς τ' ἀφήσουμε νά κυλίσουν μόνα τους. Καί γιὰ νά κλείσω αὐτὲς τίς λίγες γραμμὲς θάθελα νά πῶ νά συστήσω στὸν Κ. Μοδινὸ—χωρὶς νά μὲ παραξηγήσῃ ὁ φίλος, γιατί ἂν καί ὥφειλα νᾶμουν ἀντικειμενικότερος ὥστόσο παραστράτησα—νά προσπαθήσῃ νά εἶναι πιὸ πραγματικός, πιὸ κοντὰ στή ζωὴ. Αὐτὸ θέλει τὸ σήμερα! Τὸ χτές ἔσβυσε!

Π. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

PIERRE AGUETANT. Οἱ δύο μας-μετάφραση Ν. Γριμάλδη. Σὲ μιὰ εὐσύνειδη καί ρέουσα μετάφραση ὁ καλὸς μας συνεργάτης Κος

Γριμάδης, μᾶς ἔδωσε ἓνα βιβλιαράκι μὲ πρόζες τοῦ Aguétant.
Ἔκδοση «Γραμμάτων» Ἀλεξάνδρεια. Γ.Δ. 4.

ΣΩΤΗΡΗ ΣΚΙΠΗ. Γαλάζια μεσημέρια. Ἔκδοση «Ἀγῶνος»
τοῦ Παρισιοῦ 1927. Frs 8.

ΣΩΤΗΡΗ ΣΚΙΠΗ. Λουλούδια τῆς μοναξιάς. 1925—26. Ἐθνικὸν
Ἀριστεῖον. Φρ. 12.

JOSEPH FOYER. Ἀστική καὶ προλεταριακὴ ἠθική. Μετάφρ.
Δ. Γιώτη. Ἔκδοση «Ἀγωγῆς». Ἀθήνα 1927 δρχ. 10.

ΑΓΓ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ. Ρώμη καὶ χαρά. Ἔκδ. «Γραμμάτων»
Ἀλεξ. 1927.

SOTIRIS SKIPIS. Mes impressions sur la Provence. Con-
férence. Ed. Annales.

Α. ΣΥΓΚΕΛΑΚΗ. Ἡ ἀπόκρυφὴ Ὑγιεινὴ τῆς Γυναικός.

Α. ΛΕΟΝΤΗ. Σκλάβοι στὸ μῖσος.

ΑΠΟΥΓΙΛΙΟΥ. Ὁ Χρυσὸς Γαῖδαρος.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

«ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ» Μηνιαῖο λογοτεχνικὸ περιοδικὸ
ποὺ ἐκδίδεται ἀπὸ τὸν κ. Γιάνη Μουρέλλο στὸ Ἡράκλειο τῆς
Κρήτης, μὲ διαλεχτὴ πάντοτε ὕλη. Ξεχωρίζουμε ἀπὸ τὰ περιεχό-
μενα τῶν τεσσάρων τελευταίων βιβλίων, τὴν ταχτικὴ συνεργασία
τῶν κ.κ. Γιάνη Μουρέλλου, Λευτέρη Ἀλεξίου, Σατ. Σκίπη, Παν.
Ταγκοπούλου, Ἀντώνη Γιαλούρη, Μιχ. Πετρίδη καὶ ἄλλων.

«ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ» Μηνιαῖο περιοδικὸ καὶ τὸ παράρτημα «Σχο-
λικὴ Πράξις». Διευθύνονται καὶ τὰ δύο ἀπὸ τὸν κ. Δ. Γληνό,
Ἀθήνα ὁδὸς Σταδίου 24. Ἐχουν πάντοτε σοβαρὴν συνεργασία
δικῶν μας καὶ ξένων, κριτικογράφων, πάνω στὴ Φιλοσοφία, Ἐπι-
στήμη, Τέχνη, Παιδεία. Ξεχωρίζουμε μελέτες τῶν Ἀριστ. Οἰκο-
νόμου, Μ. Φιλήντα, Κ. Δ. Σωτηρίου, Barbusse, Wells, San-
derson, κτλ.

«ΕΛΛΗΝΙΣ» Μηνιαῖο περιοδικὸ τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου τῶν

Ἑλληνίδων, Λεωφ. Ἀμαλίας 38, Ἀθῆναι. Τεύχη Αὐγούστου — Σεπτεμβρίου, Ὀκτωβρίου καὶ Νοεμβρίου, ὅλα εἰκονογραφημένα καὶ μὲ ἄρθρα γιὰ τὸ Συνέδριον τοῦ Διεθνoῦς Συμβουλίου Γυναικῶν στὴ Γενεῦη (ὑπὸ Ἀγγελ. Παναγιωτάτου) τῇ Γυναικείᾳ Κοινωνικῇ Κίνησιν, Γυναικεία Λογοτεχνία, τῇ Ζωῇ τῶν Ἐπαρχιῶν, Παγκόσμια Γυναικεία Κίνησις κλπ.

·ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ· Ὅργανον τῆς Ὁμοσπονδίας τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλληνικῶν Ἐπιστημονικῶν Συνδέσμων, Νέα Ὑόρκη 241 W. 42nd St.

Τεύχος τοῦ Σεπτεμβρίου. Πολὺν ὥραία ἔκδοσις μὲ συνεργασία στ' Ἀγγλικά καὶ Ἑλληνικά τῶν κ.κ. Καζαβή, Π. Οἰκονομοπούλου, Ιατροῦ, Δ. Πάππη, Δικηγόρου, Μ. Σεβασλή, Δικηγόρου, Καλλιόπης Θεοδωροπούλου, Φιλολόγου, Μιχ. Θεοδωροπούλου καὶ ἀνταποκρίσεις γιὰ τὴν Ἀθηναϊκὴ Φιλολογικὴ καὶ Καλλιτεχνικὴ κίνησις ἀπὸ τὸν Κ. Παράσχο.

·L'INTERNATIONALE DE L'ENSEIGNEMENT· Μηνιαῖο Δελτίο, ὄργανο τῆς Internationale des Travailleurs de l'Enseignement, 33 Rue de la Grange-aux-Belles, Paris X.

·ΝΕΑ ΗΧΩ· τοῦ Πόρτ-Σάιτ. Ἐφημερίς πολιτικὴ, καὶ κοινωνικὴ, ὁδὸς Κωνσταντινίε.

·ΠΑΝΑΙΓΥΠΤΙΑ· Ἑβδομαδιαῖο περιοδικὸ γιὰ παιδιὰ καὶ νέους. Τὸ διευθύνει ὁ συνεργάτης μας Γριμάδης καὶ ὁ συμπαθητικὸς Στέφανος Πάργας. Ἡ ὕλη τοῦ προσεχτικῆ καὶ καλοδιαλεγμένη εἶναι ὅ,τι ἄριστο ἔχει νὰ παρακολουθεῖ ἓνα παιδί.

·ΕΡΕΥΝΑ· Μηνιαῖο. Ὁδὸς Ramleh 8. Κάθε τεύχος εἶναι αὐτοτελὲς καὶ περιέχει μελέτες, κριτικὰς, διατριβὰς κ.λ.π. ἀπὸ τοὺς καλυτέρους λογίους μας.

·ΑΛΕΞ. ΤΕΧΝΗ· Μηνιαῖο. 10 Rue Lepsius. Τὸ διευθύνει ἡ κ. Ρίκα Σεγγοπούλου. Περιέχει ὕλη πάντα διαλεχτῶν λογίων Ἀλεξανδρινῶν καὶ Ἀθηναίων. Τὸ συστήνουμε θερμὰ.

